

החברותא

ערש"ק פר' כי תצא ז אלול תש"ס

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 132

פנינים יקרים

כי תבנה בית חדש (כ"ח ח). דהיינו הפנימיות של אדם נקרא בית. כשתבנה הפנימיות שלך ע"י מחשבות טהורות. חדש ר"ל צריך אתה שיהי' דברי תורה חדשים עליך, ועשית מעקה לגגך פירוש וצריך אתה שתעמיק ותשפיל את גבהותך. מעקה לשון ממעמקים קראתיך וכו' וגג רמז לגאות כמו הגג שהוא גבוה, וכשישפיל את עצמו אז יבנה ביתו בצדק, והבן.

כי תצא למלחמה כלומר לעולם תהא אתה הגבור ביצרך היוצא למלחמה. ואע"ג דעיקר הוא מה שנתנו ה' אלקיך בידך כי לולא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, אעפ"כ ושנית דייקא. כלומר השי"ת עוזב ומשליך זאת עליך כאלו אתה בעצמך ומכחך שבת שביו. ואז...

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב (כ"ח טו) לכאורה נראה כפל לשון כי היינו שמחה היינו טוב לבב, ונראה כי הנה... צריך לעבוד להשי"ת בשמחה. והנה לפעמים יש עתים אשר א"א להיות עובד ה' בשמחה כי גם אצל הצדיקים יודמן לפעמים כן... לזה חזר מיד הפסוק ונותן עצה טובה לכלול עצמו עם צדיקים. וזהו שאמר תחת אשר לא עבדת וגו' בשמחה, פי' במקום אשר לא תוכל אז לעבוד בשמחה אז תעשה בטוב לבב כלומר תכלול את עצמך עם הצדיקים הנקראים טוב לבב.

וענית ואמרת וכו'. ענית מלשון הכנעה ואמרת ארמי וכו' גם בלשון ארמי וכו'. וזהו שמלמד לאדם איך לבא לענוה שיאמר ארמי הגדלות שלי. יש לו רפואה להסירו ולאברו ע"י אבי - זכירת מעשי אבות. (נעם מגדים)

ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו - (כ"א, כא) אם תבער מקרבך מעצמך את הרע או ישמעוך אחרים לכשתסיף להם דבר מוסר, אבל כל עוד הרע מצוי בקרבך לא ישמעו אחרים דברך. (פרח לבנון)

ולא נתתי ממנו למת (כ"ו יד) מובא בתפארת שלמה העושה מצוה שלא כראוי מתוך כוונות של תועלת אישית, מתגלגלת אותה מצוה בידיהם של הסט"א ומגבירה את כוחם. לפיכך אומרים: ולא נתתי ממנה למת - לא נתתי את מצוותי לכוחות הרע ולא עשיתי מהם זבחי מתים...

שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך. אמר הבעש"ט לפעמים בא האדם לעולמות שפלים ומאוסים וחושב מחשבות של הבל. ה' צדיק יבחן שבוחן אותו ומוליך אותו לעולמות רעות כדי שיעלה אותם להקב"ה וחשוב אצלו יתברך מאד, והאדם אע"פ שהוא בא לדבר רע יקבל הכל למטבה כמו ר"ע שנכבה נרו ואכל ארי את חמורו ואמר על הכל גם זו למטבה... וזהו שלח תשלח את האם שורש המחשבות הרעות תשלח, ואת הבנים תקח לך שיהיו כך המדות אהבה ויראה.

אשר קרך בדרך וגו'. פרש"י לשון מקרה. וצ"ב מה שייך לשון מקרה ח"ו הלא הכל נעשה בהשגחתו יתברך. אלא לא דיבר הכתוב רק כנגד כוונתו של אותו רשע שבא להרוס ולקלקל האמונה וההשגחה ולהביאם לכך שיחשבו שהכל במקרה ח"ו. וזהו אשר קרך שתבואו לידי כך שתלכו עמי קרי חלילה ולכך תמחה את זכר עמלק. (קול מנחם)

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וכו'. איתא בצואת הבעש"ט שהאדם צריך לעבוד בשמחה רק אם הבכיה הוא מחמת שמחה או טובה היא מאד. ובספר דברי דוד מובא שהבעש"ט רצה לעבוד כמוחין דגדלות ולא הצליח והחסידים היו שמחים מאד ברקודין ובהתלהבות קודש והרהיבו עוז בנפשם לבקש שגם הבעש"ט ירקוד עמהם. אמר הבעש"ט אז שמה שהוא רצה לפעול בעבודה ומוחין ולא היה יכול לפעול פעלו החסידים רק ע"י שמחתם לבד. (מתוך מקור מים חיים פר' כי תבא וע"ש באורך)

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך וגו'... הענין הוא כי מה שלפעמים מצערים בני אדם לאחר, הוא מחמת הדינים שיש עליו למעלה ומתלבשין בבני אדם למטה לצער אותו וכו' והתקנה לזה להעלות את עצמו לבחינת עולם המחשבה ששם אין דינים כמ"ש לא יגורר רע והיינו ע"י ששותק ומקבל את הבא עליו יחיל ודומם ומעלה את מחשבתו כמ"ש דום לה'. וזהו ועשית לשון תיקון מעקה לשון מעיקים לך תתקנם ע"י שתדבק את עצמך למעלה למקום המחשבה דהיינו לגגך וכו'.

(מאור עינים)

שיחת הרא"ש ל"ל זכור הרי"ה תשכ"ט על ציון שאול הפיא"ע
נכתב ע"י הרי"ה ל"ה הפיא"ע

גלות השכינה ולהכרת הכאב של הזולת, התוצאות הם הפוכות: ככל שמתבונן בהכרת הכאב של הזולת מביאו יותר ויותר לדבקות בורא.

עוד עלינו לדעת שמטרת האדם לחיות את הכאב של הזולת המבטא את צער גלות השכינה גם כאשר הכאב של עצמו נעלם, כי באם האדם יתחבר לצער גלות השכינה רק מתי שמרגיש כאב ויסורים הוא בעצם עושה שקר עם עצמו ועם ההתבוננות שלו. (כאלו מצא פטנט איך להשתחרר מהכאבים שלו בזה שיחשוב על צער גלות השכינה ועל כאב של הזולת). הצורך לחיות עם הכאב של צער גלות השכינה הוא בכל עת כל זמן שלא זכינו לפרסום שם ה' בעולמות ליתגדל ויתקדש שמיא רבא, ואין לזה כל קשר עם הכאבים והיסורים שהאדם עובר בינו לבין עצמו. כי הכאב שהאדם עובר אינו אלא אמצעי שעל ידו יתעורר להכיר צער גלות השכינה וכאב הזולת, ולא שהכרת צער גלות השכינה והכרת הכאב של הזולת מהווה אמצעי שלא ירגיש בכאב של עצמו, מאידך כאשר האדם יתחבר לצער גלות השכינה ולהכרת הכאב של הזולת גם לאחר שהכאבים של עצמו נעלמו יש בזה הוכחה שאכן נקשר באמת לצער גלות השכינה, לחרבן בית המקדש, למיתת הצדיקים ולמצוקות והכאבים של עם ישראל - עמו אנכי בצרה. וממילא יהיה

היסורים שהאדם עובר בחיים אינם אלא כדי להזכיר את היסורים ואת הכאב שיש לשכינתא בגלותא. הכאב של השכינה הוא בעצם הכאב של עם ישראל בבחינת "עמו אנכי בצרה". ככל אשר מעמיק להתבונן בצער גלות השכינה עולה לנגד עיניו הכאבים והמצוקות של כל אחד ואחד מבני ישראל, ומגלה שהכאב של הזולת הוא לעין ערוך לעומת הכאב שלו ובכך הולך ומתצמצם תחושת הכאב העצמי עד שהוא נעלם לגמרי.

כאשר האדם מתחבר אל כאביו ויסוריו ואינו לומד ממנה להכיר את צער גלות השכינה. אז הוא נדבק אל כאביו בקשר בל ינותק, וככל שינסה להשתחרר מהכאב הכאב ילך ויעמיק וכל פעם יתפס בנקודות אחרות, כך שאין דרך אחרת מאשר ללמוד ממנה. צער גלות השכינה המתבטא בגלוי והכרת הכאב של הזולת כנ"ל.

ההבדל בין תחושת הכאב של עצמו להכרת הכאב של הזולת שונה לחלוטין. כאשר האדם עסוק עם הכאבים שלו הקשר שלו עם הרבש"ע הולך ונחלש כי לכאב מלווה הרגשת עצבות ודכאון והאדם הולך ונסגר בתוך עצמו. (הערת הכותב: דומה להא דאמרו חז"ל אין השכינה שורה לא מתוך עצבות...). אבל כאשר האדם מעביר את הכאב לצער

שיחות קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך מעמ' קודם

לו גם הקשר בתקון הבריאה אני והו הושיעה נא.
יש רק רשעות והרשעות היא ממשלת זדון (אין רשעים יקויים ותמלך אתה ה' לבדך על כל הארץ...)

בשעה שהרא"ש העביר את השיחה הנ"ל שם לב לכמה מהחברים שלא היו כ"כ רציניים, פנה אליהם ואמר: אם יעמדו על ידו עשר דקות ברצינות ובמסירות אליו יהיו נוכחים מול ערימות הסבל שסובל בסבל הזולת אז כבר לא תתעורר שום צחוק, כי הכאב של כלל ישראל הוא חזק מאד אלא שמסתתר בצער גלות השכינה וכדי לגלות את צער גלות השכינה "דארף מען זיין הערינסט" (צריכים להיות רציניים) אח"כ המשיך הרא"ש ואמר: אין לנו מושג כמה היינו מקילין עליו להועיל לכלל ישראל אם היינו מתאחדים ברציניות במסירות ובמשמעת.

כתשובה לשאלת אחד החברים בהבנת המהות "סבל" אמר הרא"ש: כשיש סבל אין הסבר (אמר הכותב הבינותי מאחר והסבל אינה מציאות בפני עצמה הוא רק תוצאה של הסתר פנים צער גלות השכינה הרי שלא שייך להסביר את הסבל כענין בפני עצמו אלא כגורם לעורר את האדם בצער גלות השכינה ולעורר את התשוקה לפרסום שם ה' בעולמות כתפלה הנאמרת בימים הנוראים ותמלך אתה ה' לבדך על כל (הארץ).

כדי לתקן עולם במלכות שדי יש להרבות בתפלה כי תפלה מקשר את האדם ואת הבריאה לבורא יתברך שמו בכל המצבים ובכל הענינים. בתפלה יש הבטוי של "עמו אנכי בצרה". ובכח התפלה מתנתקים מהשפעת הרשע שיש בבריאה (שנגרמו ונגרמים בגלל החטאים שגרם הסתר פנים) ומתחברים ישירות אל האלקות בורא ומנהיג.

התפלה הזאת אנו אומרים בשמונה עשרה של הימים הנוראים: "וכל הרשעה כולה כעשן תכלה". הרשעה היא בעצם התוצאה של צער גלות השכינה הסתר פנים המתבטא בכאב של כל אחד ואחד. הלא כל הענין של כאב אינו מציאות אמיתי מפני שבאמת לא שייך כאבים ויסורים כי מפי עליון לא תצא הרעות והטוב וכל מה שיש בבריאה הוא לטובה. לכן ברור שהכאב של כל אחד ואחד הוא בכח הרשעה שיש בבריאה, והרשעה שיש בבריאה הוא בכח ההסתר פנים. שהוא צער גלות השכינה. וכאשר אנו מתפללים "וכל הרשעה כולה כעשן תכלה" אנו מכוונים שהרשעה תכלה ותוסר ההסתר פנים וממילא יתגדל ויתקדש שמייה רבא.

וזהו כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ. סאיז נשטו קיין רשעים נאר רשעות און

אמר הכותב: בעת קיומה של ישיבת אור ירושלים בימין משה (בשנת תשל"ה בערך) התארגנה קבוצה מתושבי ימין משה החדשים ביחד עם כותב השורות. הקבוצה היתה יושבת מידי שבוע והוגה בנושאים מחשבתיים כגון במהות האדם מדות אמונה וההשגחה הפרטית וכד'. מידי פעם הייתי מדווח להרא"ש על תוכן השיחות על מנת לקבל תגובה והתייחסות לדברים הנאמרים (הן לאשור והן לבקורת).

באחד המפגשים התנהלה שיחה מעניינת אודות ה"אני והרבש"ע". הצייר אברהם אופק ז"ל (ניצול שואה שעלה מנורבגיה שהתפרסם בציורים האותנטיים שלו - ביסס את ההשקפה הדתית שלו באמצעות המפגשים הנ"ל). אמר במפגש רעיון נפלא כדלהלן! כל אחד מהיושבים פה נחשב מספר, אנו כעת 7 נוכחים, כאשר כל אחד מאתנו חי בנפרד הסך הכל שלנו 7. אבל אם נהיה מאוחדים וממילא המספרים שלנו יהיו על הרוחב 111111 יתקבל מספר מליון מאה ואחד עשר אלף מאה ואחד עשר. ללמדנו מה הוא הכח העצום של האחדות.

כשפגשתי את הרא"ש העברתי לו את הרעיון הנ"ל. הגיב הרא"ש ואמר שהרעיון אינו מדויק כל כך כי אליבא דאמת אין אני מספר כלל אנו כולנו אפסים. אך אם נמליך את הרבש"ע תמיד נרויח. לדוגמא: אדם אחד הוא 0 (אפס) ואם הוא ממליך את הרבש"ע נהיה 10, ה' אחד, והוא 0, ס"ה 10. ואם שני אנשים שהם מצד עצמם 00 והם ביחד ממליכים את ה' נהיה 100. כלומר שני אפסים ממליכים את ה-1 ושמים אותו בראש נהיה 100 וכן על זה הדרך. ועתה אם אתם הייתם קבוצה של 7 איש כולכם אפסים וממליכים את ה' נהיה 10 מליון והוא יותר מהמספר שאתם נקבתם...

הרא"ש הוסיף ואמר תתאר לעצמך אפילו אם תהיה מספר 9 כל זמן שאתה מספר אינך יכול להמליך את ה' כי אין שני מלכים משמשים בכתר אחד לפיכך ברור שלהמליך את ה' ולהיות אפס יותר שווה מלהיות 9 ולא להמליך את ה'. והיא מתבטא גם בדוגמא של המספרים.

כשנפגשתי עם הקבוצה העברתי את דברי הרא"ש הנ"ל. אברהם אופק ז"ל התפעל מאד מדברי הרא"ש. הוסיף ואמר אני חושב שיש בדברי הרב ענין יותר עמוק ממה ששמענו כעת. אם אנו אפס וממליכים את ה' זאת אומרת ששמים את ה' בראש נהיה 10 100 1000 וכן הלאה. אבל אם ח"ו מקטינים את ה' כלומר ששמים את עצמנו את עצמנו בראש ואח"כ את הרבש"ע. האפס שלנו מסוכן מאד כי אז ככל שאנו יותר ביחד יותר מקטינים את ה' כי 01 פירושו עשירית 1 001 כבר פירושו מאית (אחד חלקי מאה) ו-0001 אחד חלקי אלף. וממילא יותר כדאי כבר להיות מספר ולהיות נפרד. ספרתי רעיון זה להרא"ש הגיב ואמר: ער איז ההויכע נשמה (הוא נשמה גבוהה).

שהשמחה במעונם

מו"ר הרא"ש שליט"א להולדת הנינה

הר"ר משה הרשטיק ומשפ' הר"ר אברהם משה קיפר ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר בנימין נחום קיפר ומשפ' להולדת הבת

הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' להולדת הנכדות

הר"ר יעקב קניגסהופר ומשפ' להולדת הבת הר"ר יוסף חזן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר שמואל שכטר ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' להולדת הנכדים

הר"ר אהרן תופיק ומשפ' להכנס הבן בעול המצוות

הר"ר יהושע רובינפלד ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר יעקב פרנקל לנשואיו

משפ' פרנקל לנשואי הבן

הר"ר נחום ליברמן לנשואיו

הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' לנשואי הבן

